

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Den søgte bemyndigelse skal i lighed med tidligere lånebemyndigelser tjene til at modvirke likviditetsvirkningen af det statslige budgetunderskud. Budgetunderskuddet indebærer isoleret set en udvidelse af likviditeten i samfundet, som uden indgreb ville betyde en kraftig lempelse af pengepolitikken, hvilket ikke ville være forsvarligt. Gennem salg af statspapirer modvirkes denne likviditetsvirkning.

I lighed med den seneste lånebemyndigelse er der tale om en samlet nettobemyndigelse til finansministeren, omfattende en forøgelse af den indenlandske statsgæld med indtil 75 mia kr. Finansministeren bemyndiges herudover til at refinansiere afdrag og indfrielse på indenlandske statslån, der forfalder efter lovens ikrafttræden.

Som led i regeringens bestræbelser på at forenkle statsadministrationen er bemyndigelsen udvidet til at omfatte nyudstedelser og forlængelser af præmieobligationslån, der hidtil er blevet udbudt med hjemmel i særskilte love. Dette nødvendiggør, at de særlige regler, der gælder for præmieobligationslån, medtages i loven. Regeringen agter dog ikke at udstede præmieobligationslån i større omfang.

Ved udgangen af oktober 1983 udgjorde restbemyndigelsen til optagelsen af indenlandske statslån 41,4 mia kr., jfr. tabel 1.

Tabel 1. Indenlandsk låntagning og lånebemyndigelse.

Nominel værdi, mill kr.	
Restbemyndigelse ultimo 1982	104.966
Salg til Nationalbanken i perioden 1. jan. til 31. okt. 1983	100.235
Indfrielse af statsgældsbeviser og statsobligationer i perioden 1. jan. til 31. okt. 1983	36.630
Restbemyndigelse pr. 31. okt. 1983 ..	41.361

Statens indenlandske låntagning sker gennem salg af statspapirer til Nationalbanken, som herefter udbyder papirerne i takt med markedets efterspørgsel. Statens indenlandske bruttolåntagning har i perioden 1. januar til 31. oktober 1983 udgjort 100,2 mia kr. til pålydende værdi. Afdrag og indfrielse har i samme periode andraget 36,6 mia kr., således at nettolåntagningen har udgjort 63,6 mia kr. Opgjort til kursværdi har staten brutto optaget indenlandske statslån for 87,1 mia kr. Bruttofinansieringsgraden (dvs. bruttosalget af statspapirer til kursværdi i forhold til bruttokasseunderskuddet) udgjorde for samme periode ca. 95 pct. Bruttofinansieringsgraden varierede i perioden 1979-81 mellem 71 og 78 pct. og øgedes i 1982 til 82 pct.

Bruttokasseunderskuddet indeholder en række efterhånden betydelige poster, som ikke har indenlandsk likviditetsvirkning, således at bruttofinansieringsgraden ikke giver et dækkende billede af statens nettolikviditetspåvirkning. De vigtigste af disse poster omfatter renter og afdrag på statens udlandsgæld, lån og anden bistand til udviklingslande, nettobidrag til EF samt Nationalbankens nettooverførsler til staten. Hvis bruttokasseunderskuddet korrigeres for disse betalinger, der i 1982 udgjorde ca. 19 mia kr., fremkommer en korrigeret (indenlandsk) bruttofinansieringsgrad i 1982 på 106 pct., således at udviklingen på statsfinanserne isoleret set indebar en nettolikviditetsinddragelse.

Den korrigerede bruttofinansieringsgrad har i de seneste fire år i gennemsnit udgjort op mod 100 pct., således at statsfinansernes indenlandske likviditetspåvirkning stort set har været neutral. For 1983 og 1984 forudsættes en korrigeret bruttofinansieringsgrad på lidt over 100 pct. Stigningen i forhold til de senere års gennemsnit skal ses på baggrund af den ventede udvikling i de øvrige likviditetsbestemmende faktorer. Efter en årrække med betydelige underskud på den private sektors betalingsbalance overfor udlandet og tendenser til nedbringelse af den private sektors nettogæld til udlandet, er der nu udsigt til en ikke uvæsentlig privat nettovalutatilgang i 1983 og 1984.